

הניזקין פרק חמישי גיטין

۱۰

עין משפט
נר מצוה

יג א מ"י פכ"ה מהל'
מלוה ולוה הל' ג ד
ופי"ו מהל' אישות הל' ט
סמג עשין לד ומח טוש"ע
ח"מ סי' קכט סעיף א ב
וטוש"ע אה"ע סימן קב
סעיף ו:

יד ב מ"י שם סמג עשין
מח טוש"ע אה"ע שם:
זו ג טוש"ע ח"מ סימן
קח סעיף יח:

בז ד מ"י פ"ח מהל' מקי
ממון הל' יא סמג
עשין סו טוש"ע ח"מ סי'
קה סעיף כא וסימן תיט
סעיף ג:

פסקי רי"ד

קבלן (דמלו היה) נדבקל
דבר וברי להל משתעבר
קבלן דכתובה וערוב
דמלוה אפתלנו אינא
אצ"ג דלית ליה
נכסים ללוה משתעבר
אינא למאן דאמר א' אית
נכסים ללוה משתעבר
אזיל ליה לא משתעבר
והתלכת בכלהו משתעבר
אצ"ג דלית ליה לבר מעבר
דכתובה אצ"ג דאית ליה
משתעבר מ"ל מצוה
הוא דעביד ולא מצי
אחסריה: אמר מר זוטרא
דבר רחמן טוביה דרבי
נחמן שרף חוב היצא על
היתומים אצ"ג שכלת בו
ששבו אחריהם וכן מצינו
הביתורית וכו' ימי סבר
אמי ורבא פליגי עליה
והוא גובה מן השבח כפי
זמנו דבר כאן לא פליגי
אלא בשמיהו דר' הגהא
דלעצמו מחייב דרבי נחמן
סבר על עצמו הוציא נחמן
אלא מחייב לא גבי אלא
בדיניהו מן הכספים
ורבא סבר כיון דמדינה גבי
עדיהו אורחאיתא כפי
ההיא ח"ה הכי נמי (נבד)
מן היתומים אבל אם כתב
ל' ישיגבה ממנו מן העדית
בחיייו ובמותו הכל יפה
נתא וליכא מאן דפליג
כפיין ששיעבר ל
העדית פשוטו כפי בחיייו
במותו ה"אן מקפץ
עכשיה אחרי מותו: ויש
זה משנה דרבי יוחנן
והתלכת כרבא קד"ל"א
רבא ורבא הלכת כרבא ר'
מיע"ל קס"ה: אין נפרעין
מן היתומים כר' עקיב רבי
איב' ר' אמי יתומים
שאמרו קטנים או אפילו
גדולים ואסית למלוא
והתלכת

מצוה הוא דעבד ולא מידי חסרה. תרמי צעיין אצל היכא דלא
מלוה עבד ולא חסרה כגון שנעשה ערב אחר הנישואין או^א
עבד מלוה וחסרה משמעבד: **פחות שבבאים**. וה"ה כשנא לימן
לו קרקע נתן לו פחות שבקרקעותיו דהיינו ויצורית אצל פחות שכלים
היינו מיטב כדלמריקין בצ"ק דב"ק (טז קד) לכל מילי מיטב הוא:
הכל משתערב טרר

כיון דדיניה מדאורייתא בעידית.
נראה * דסבירי ששעזולא
לדאורייתא דלי דרבנן אע"ג דמיניה
דידיה דיניה מדאורייתא בעידית
מיתמי יהא ציבורית כיון דמדאורייתא
לא גבי כלל ומר וזוטרא ואידי דסבירי
מיתמי מציבורית לריק לומר דסבירי
שעזולא לאו לדאורייתא דפרשין
במתניתין דלי לאו הכי מאי טעמא
אפקעו רבנן? אי נמי לא פלוג רבנן
ביתמי^ה: **מאי** עידית שפאי עידית.
פירש בקונטרס מאי עידית דקתני
הכא לדע"פ שכתבנא בשטר הלואה
אניו גובה ממנה כגון דשפאי עידית
אחר הלואה קפלה למלפני שפאיני יכול
לגבות הימנה כגון שנטלו מסיקין או
נשדפה או שטפה נהר דנטול ליה
תנאיה ומהשתא הוה ליה להאי צעל חוב
לאצבוי וציבורית מדאורייתא ומשום
נעילת דלת אמרו צבינונית וגבי יתמי
אוקמוה לדאורייתא וכדכרנא דלמר
היכא דשפאי עידית לאחר הויק ועדיין
יש לו עידית צבינונית עידית אלא
שוו היתה יפה מאד גובה צבינונית
לאלו ליה דיניה דלמר ליה האין
נסתחפה שדך ומונך גרס וקשה
לריש דמאי עידית שפאי עידית משמע
שסותר הא דקא אמר מאי לאו
דכתב עידית בשטר ולפי' הקונטרס
הוה ליה למימר הכא צמאי עסקין
בשפאי עידית ועוד¹ עדי עידית מן
דכר שמיא ועוד דפירש הקונטרס
שאס נתקלקל עידי עידית לא יגבה
מן העידית הנשאלת אס כן הורעת
כחן של נזקין אלא צינונית דכי האי
גוונא פריך בפ"ק דצ"ק (י"ד) ועוד
דכרנא משמע החס (דף ט) דאית ליה
צעל עולם אן שמין גבי ראובן שמכר
כל עדותיו לשמעון (ו'א) כן מאי עידי
עידית שייך הכל דלמעדי עידית
דעלמא לא גבי מיניה ומפרש רבינו
חס מאי עידית שפאי עידית כמו וצכל
שפיס מרעיס (ישעיה מט) דלרך
שדות הטובות שאכל הנהר סקוף השדה
שעל שפת הנהר ממש עומד למרעה
בהמות וגריע מציבורית מפני שהנהר
שוטף תמיד מה שורעים שם ואפילו
הן עידית דקתני בצרייתא היינו אפילו
הן שפאי עידית אותה קרקע שמגבין
יתומין אף על גב דגריעי מציבורית¹
וכדכרנא דלמר הויק וציבורית גובה
מן העידית אכל הויק שפאי עידית
שהעמיד שם בהמותיו לרעות גובה
מן הצינונית דלא חשיב נזקין דלהכי
קיימי² אלא הוה ליה כצעל חוב
אע"ג דהעמיד שלח מדעת הצעלים:
יתומין

יילו גדולים נמי: דגדול לגבי מילי דאציו כקטן הוא. ולא ידע אי
 או רבנן עליהו להעמידם על דין תורה הוא וקטנים ולא גדולים:
 במקום

[illegible]

דלח מהני תנאה לגבי יתומים דהא
ספקסה בעל חוב צבינונית ולגבי יתמי
משתנה דינו: מה דרכו של לוח
לפרוע: פתוח שצכלים.
שמרנונו לא יפרע עידי: כיון
דייניה מדאורייתא צעידים. שרי
שיעשעברו לו ונעשה קרקע זו ערר
למלוה ועבר משתעבד מה"ט דתמיב
לאנכי אערבנו (בראשית מג): כגון
ספיסה ויבורים זו של מוזיק כעידים
של ניוק. דמדאורייתא^א מיהא גבי: ור'
שמעאל היל. דאמר מדאורייתא
צבדניקן שיימין ומפני תיקון העולם
אמרו רבנן דמזיק שיימין כדתן
בבבמ"ו רבני יתמי אוקמוה אדאורייתא
ללאו אף על גב דכסי עידים צטערא.
ותיובתא דרבא: מאי עידים. דקמי
הכא דאע"ג דתתב צטער הלוה
לאינו גובה ממנה כגון דשפאי עידי
ללאחר הלוה קפלה מלפניו שאינו
יכול לגבות הימנה כגון שנטוה
מטיקין או נספה או שטפה נהר
דבעיל ליה תנאיה דמשתא ה"ל להאי
דבעל חוב לגבי זיבורית מדאורייתא
ומשום שלא תנעול דלת אמור רבנן
צבינונית וגבי יתמי אוקמוה אדאורייתא:
וכדריבא. דאמר דהיכא דשפאי עידי
לאול ליה דיינה: הויק ויבורים גובה.
דמי נוקו מן העידי של מוזיק ואפילו
עידי עידי לר"ע מדאורייתא ולרבי
שמעאל מדרבנן: שפאי עידי.
על לאחר הויק ועידין של עידי
וצבינונית וזיבורית אלף שזו הינה יפה
מאלו: גובה מן הצבינונית. דאול ליה
דיינה דא"ל האיך נסתחפה שדך
ומונך גרס וצדין הוא דנחיה אלל
ויבורית אלף מפני תיקון העולם הוא:
וגבי יתמי אוקמוה כו'. לאו אדרבא
קאי אלף^א אדתנא ר"א ניותא:
תקנתא הוא דעמוד על דין. לחס
על היתומים להעמידו על דין תורה
שיהא זה טורח ומוכר את היזבורית
שאין להם מי יטרח בשצלים: או
דילמא. לאו תקנתא הוא אלף דינא
הואי לאוקמינהו אדאורייתא שדיו
ויזבורית דטעמא מאי אמרי דיינה
צבינונית משום נעילת דלת הלכך
מאי נמי לא מיתקני רבנן למיגבי
מיתמי צבינונית אף כן נעילת דלת
דלא מסיק אדעתיה האי מלוה
ללנעול דלת וליחוש דילמא מיית לוח
ונפלי קמי יתמי ומגבו ליה ויבורית
ואי טעמא הכי הוא אפילו גדולים
וממי דין קן: לשבועה. לענין שאמרו
הכא ליפרע מנכסי יתומים
ללא יפרע אלף צבצועה ואפילו הוילא
צטער דאי הוא אצוהון דיתמי קיים
דלמא הוא טעין ואמר אצבצע לי
דלא פרעמיך ומשבעיך ליה כדאמרין

בשבעות (דף מא.) והשתא חנן טענין בשביל יתמי ולהא מילתא פריעה אבוא חי לא אכל לענין ויבורית אימא לך דטעמא משום ד

מסורת הש"ס

(א) צ"ק ח. [ב"ב קעה:]
(ב) [לעיל מח: ג] בכת"י
ליחא חיבת רבי, (ד) כחובות
זד. שבוטות מזב: (ה) [ב"ב
קעג: ו] ז"ל מהא.
רש"י, (ו) בדפו"ר אדמו
אלעור, (ח) [כחובות פו:].
(ט) עי' או"ז למסכת צ"ק
פרק א' אות לט' ונחיות
המשפט סי' קב ביאורים
סק"א

תורה אור השלם

1. בחוץ תעמד והאיש אשר אתה נשה בו יוציא אליך את העבוט החוצה; דברים כד יא

גליון הש"ס

תוס' ד"ה כיון וכו' דסבר
שעבודא דאורייתא. עי'
פסחים דף קא ע"א תוס'
ד"ה ושנו:

מוסף רש"י

יתרמים שאמרו. הנה
 יפרע משה כל יפרע אלה
 בשבעה, גדולים
 אמרו (תחבוב דס). איכא
 מ"ד. איכא למימר
 אמרו להו' בזה משה
 ושמעיהו לא תחשיב נתיב
 (רשב"י פ"ב דע"ב). כל יתר
 ליה נכסו לא משתעבר.
 ליה גמר בלוט שטמי
 פקוהי וזויל אלא פקוהי
 מיל שילא להפקדי. (שם)
 מצורא אמרו. רב
 המצור מיוזן כל דעמו
 לפוט מעברותא גזל ממכין
 לזווג ע"י ערבות ו'.
 ממלך וכל מדי המצור
 לאשה דאטב מלמכין כל ד
 ולטובה (שם)
 ולא מדי חסדיה. שלא
 הולאה כלום משלה. (רשב"י
 פ"ב)
 (סח).

מוסף תוספות

- [illegible]